

BALLERUP
KOMMUNE

BALLERUP KOMMUNE

Dato: 8. maj 2019

Tlf. dir.: 40 48 04 86

E-mail: jhon@balk.dk

Kontakt: Julie Appelt Honoré

Administrativ opsamling

på Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalgets studietur til Oslo

Opsamling på Erhvervs- og beskæftigelsesudvalgets studietur til Oslo

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget (EBU) har i relation til arbejdet med den sammenhængende ungeindsats været på besøg i Oslo, Norge, for at følge de norske erfaringer med de unges vej mod uddannelse og job.

EBU aflagde besøg på følgende institutioner:

Kommunesektorens organisation (KS)

- Kommunesektorens organisation (KS) er kommunesektorens interesse- og arbejdsgiverorganisation i Norge. KS organiserer alle landets kommuner og fylkeskommuner (det regionale folkestyrede forvaltningsniveau i Norge). Lederen af Landsstyret og Hovedstyret er Gunn Marit Helgesen fra det konservative, borgerlige parti, Høyre (H).
KS' øverste organ er Landstinget. De delegerede til Landstinget er politisk valgt blandt landets kommunestyre- og fylkestingsrepræsentanter. I tillæg til den politisk valgte ledelse har KS et rådmandsudvalg som rådgivende organ centralt og på fylkesnivå.

Oslo Kommune

- Bystyret, Oslos parlament, er kommunes øverste organ. Det består af 59 folkevalgte repræsentanter, som vælges hvert fjerde år. Bystyret ledes af ordføreren. Bystyret bestemmer hovedlinjerne i udviklingen af byen og kommunens tjenester, blandt andet fordelingen af kommunens budget. Ordføreren leder bystyrets møder og er kommunens retslige repræsentant. Hun er også byens fremmeste folkevalgte repræsentant og byens ansigt udadtil. Ordfører er Marianne Borgen (Socialistisk venstreparti).
- Byrådet er Oslos regering, og kan bestå af indtil otte medlemmer, kaldet byrødder. Byrådet leder kommunens administration, indstiller sager til bystyret og er ansvarlig for gennemførelse af vedtægter fra bystyret. Byrådet og det enkelte byrådsmedlem har instruktionsmyndighed overfor underliggende etater. Byrådslederen leder byrådet og udnævner medlemmerne af byrådet. Han bestemmer hvordan byrådsafdelingerne og den centrale kommuneadministration skal være organiseret. Byrådslederen koordinerer byrådets arbejde, har ansvaret for tværsektorielle opgaver og stabskoordinerende funktioner. Byrådsleder er Raymond Johansen (Arbeiderpartiet).
- Bydelsudvalget er bydelens folkevalgte organ og består af 15 medlemmer. De bliver valgt for fire år af gangen. Bydelsudvalget har ansvar for de decentrale kommunale opgaver, og skal føre tilsyn og kontrol med bydelsadministrationen.
- Oslo Kommunes befolkning er på 667.000 borgere. Befolkningstilvæksten er faldet fra 2012, hvor den var på 10.681 til i 2017 at være på 6.709 borgere.
- Oslo kommune er Oslos største og en af landets største arbejdsgivere. Oslo Kommune står for næsten 10 procent af arbejdspladserne i Oslo. Per september 2016 var der 50.117 ansatte i Oslo kommune.

Åpent bakeri

- Åpent bakeri er en bagerikæde, der hører hjemme i Oslo. De producerer bager- og konditorvarer og deres produktion ligger i Oslo. Åpent bakeris rekruttering er værdibaseret. De anser det som en selvfølge at bringe flere mennesker på arbejdsmarkedet. Åpent bakeri ansætter gerne unge mennesker, som blandt andet nyankomne fra Syrien, mennesker på sociale ydelser og andre fra arbejdsrettede tiltag samt personer med varigt handicap tilsvarende det danske initiativ Klap Job.

Kuben Yrkesarena

- Kuben Yrkesarena er et kompetencecenter for erhvervsmæssig oplæring. Kuben yrkesarena har fokus på livslang læring og tilbyder et helhedsorienteret og fleksibelt uddannelsesstilbud fra videregående skole og op til fagskoleniveau samt korte og lange kurser for ansatte i arbejdslivet. For at møde arbejdslivets behov for fremtidig arbejdskraft og kompetencer har Kuben satset på udvikling af store og brede kompetencemiljøer og tæt samarbejde med både private virksomheder og offentlige organisationer.
- Det er en målsætning for Yrkesarenaen, at der både er elever, studenter og ansatte i arbejdslivet som brugere, der kan bidrage til at Yrkesarenaen bliver et fagligt mødested for både skole og arbejdsliv. Kuben indeholder følgende tre uddannelsesinstitutioner:
 - Kuben videregående skole
 - Fagskolen Oslo Akershus
 - Lærlingecenter for byggefagUddannelsesinstitutionerne tilbyder tilsammen fag på områder som bygge- og anlægsteknik, design og håndværk, elektronik, sundhed og teknisk- og industriel produktion.

Arbejds- og velfærdsforvaltningen (NAV)

- Arbejds- og velfærdsforvaltningen (NAV) består af den statslige Arbejds- og velfærdsetat og de dele af kommunernes socialtjenester, som indgår i de fælles lokale NAV-kontorer, der findes i samtlige norske kommuner. NAV er underlagt Arbejds- og socialdepartementet, og NAV har ansvaret for organisering og finansiering af arbejdsmarkedstiltag, sociale ydelser og socialhjælp. NAV forvalter en tredjedel af statsbudgettet gennem en række overførsler som fx sygedagpenge, dagpenge, pension og kontanthjælp.
- NAV har 19.000 ansatte, hvoraf 14.000 er statsligt ansatte og de resterende 5.000 er kommunalt ansatte. På NAV-kontorerne arbejder statslige og kommunalt ansatte sammen om at finde gode løsninger for borgerne.

Udbyttet fra studieturen til Oslo kan samles op i nedenstående temaer:

- Kommunale unge- og uddannelsesindsatser, der tager *udgangspunkt i den unges situation og behov*, som den unge oplever dem og tilbyder hjælp, der opleves værdifuld af den unge selv
- Kommunale unge- og uddannelsesindsatser, der går *på tværs af siloer* for at kunne gribe og arbejde med den unges udfordringer i deres konkrete/levede sammenhæng
- Unge- og uddannelsesvejledning der *orienterer sig mod effekter*, både i forskningsmæssig forstand og i en øget inddragelse af den unge, som en ressource for både den unge selv, for andre unge og for samfundet.
- *Konkrete projekter og tiltag*, der umiddelbart (under)støtter den unges livssituation og udvikling
- Strukturelle emner, der kan løftes til regionalt eller nationalt niveau.

De fem temaer og deres direkte kobling til aktiviteter i Ballerup Kommune bliver uddybet herunder.

Kommunale indsatser med udgangspunkt i den unges situation og behov

Under oplægget fra Oslo Kommune hørte vi, at Oslo er en by præget af voksende ulighed og har en lille andel af unge, der ikke passer ind i almindelige tilbud på grund af kriminalitet, misbrug mv.

Oslo Kommune er opmærksomme på dette, og vi så i Kuben, hvordan en ungdomsuddannelse kan fungere som en fremskudt indsats, når og hvis den samtidig har både fagligheder, ressourcer og vilje til at stille sig tæt på den unge og være der for og med ham/hende.

I dialogen med Oslo Kommune hørte vi samtidig om metodiske tilgange, der matcher de overvejelser, som vi gør os i Ballerup Kommune:

- hvordan kan man bruge vores foreninger samt ungdomsskole m.fl. til at arbejde tættere på udsatte unge
- og hvordan kan vi, som i programmet Ung og Lovende, hjælpe unge med at håndtere diverse sociale udfordringer, mens han/hun er i job eller jobtræning.

For Ballerup Kommune peger dette overordnet direkte ind i Vision 2029 og målene om at skabe fremtiden sammen med borgeren, samt at være en stærk uddannelsesby.

Mere konkret på ungeområdet, så minder det norske fokus på borgeren, om indholdet i både Ballerup Kommunes ungestrategi og den kommunale ungeindsats, der i Ballerup Kommune har fået navnet "Den Sammenhængende Ungeindsats".

Kernen i Den Sammenhængende Ungeindsats er at etablere et tværgående samarbejde mellem kommunens centre med fokus på den unges behov – og med det, der i lovtæksten kaldes for en "tovholder", der er den unges eneste kontaktperson ind i kommunen.

Samtidig skal kommunens erfaringer med Samarbejdsmodellen bringes i spil som en metode, der sikrer at alle relevante fagområder høres i de mest komplekse unge-sager, med det eneste mål at den unge får præcis den hjælp, der hjælper den unge med at nå sine mål.

- ***Erhvervs- og beskæftigelsesudvalget vil i samarbejde med øvrige fagudvalg møde den sammenhængende ungeindsats igen på tema-drøftelse inden sommerferien.***

Kommunale indsatser der går på tværs af siloer

NAV har erfaringer med, at man søger at lægge vejledningen til sårbare og udsatte ud på skolerne og med gode effekter. Dette minder om den danske model, hvor UU-vejledere både nu og fremover gennemfører ungdomsuddannelsesvejledning på skolerne. Dog med det i mente, at der kan være forskelle i både metoder og på, om man vejleder mod uddannelse (som danske UU-vejledere gør det), mod job eller mod det mål, som den unge sidder med.

Målet i NAV er at sikre, at frafald fra ungdomsuddannelse mindskes ved at arbejde med de unge, hvor de unge er. Samtidig er der administrativt etableret en samarbejdsmodel på skolen for at sikre mindst mulig fravær.

NAV oplyste også, at der rykkes kommunale opgaver ind i NAV-kontorerne.

I Norge ses det, at brugerne er glade for at have én indgang, mens effekten i relation til job udebliver. NAV fortæller, at der ikke kan spores en effekt-forskel på de områder, der er lagt ind i NAV, men det kan ses, at jo flere ydelser en bruger har, desto større er tilfredsheden med kun at have én indgang.

Også i Ballerup Kommune har vi fokus på den slags tværgående indsatser bla. i vores Børne- og Ungestrategi ligesom vi ift. den Aktiveringsstrategi, som EBU arbejder med i 2019, skal tages højde for de tværgående indsatser.

Ud over ovennævnte sammenhængende ungeindsats, er der flere konkrete opgaver i gang, i forbindelse med implementeringen af den sammenhængende ungeindsats, som kan opsamles i disse spørgsmål:

Hvordan kan vi styrke vores ungevejledning og fastholde den hurtige vejledningsindsats med UU, skolevejledere og jobcentermedarbejdere ude på skolerne?

Hvordan kan kommunen og ungdomsuddannelser samarbejde om at reducere de unges frafald og omvalg gennem støtte til bedre valg, til studie gennemførelse og gennem udvikling af fleksible uddannelsesforløb?

Hvordan kan Ballerup Kommune som én enhed, der hjælper unge mennesker, fremvise en tilbudsvifte, der matcher den unges behov for støtte til at finde og fuldføre uddannelser (eller komme i job)?

Hvordan kan den nye Forberedende Grunduddannelse (FGU) anvendes som et fleksibelt tilbud (blandt flere) til unge, der støtter de unges vej mod job og uddannelse med udgangspunkt i den unges behov og ønsker? Administrationen arbejder videre med dette i det administrative forum, der arbejder med uddannelse.

- **Erhvervs- og beskæftigelsesudvalget vil på juni-mødet modtage status på visitering til FGU**
- **På junimødet vil Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget samt øvrige fagudvalg blive forelagt en analyse af tilbudsviften.**

Vejledning mod effekter

Med den reform af beskæftigelsesindsatsen, der træder i kraft 1. januar 2020, sættes der øget fokus på at indsatserne skal tilpasses den enkelte borger. Dermed er det også en forventning, at indsatsen fokuseres der hvor vi ved, at den har effekt. Det ift. at få den enkelte borger (unge) i arbejde eller uddannelse ud fra de metoder, der baserer sig på evidens og forskningsbaseret viden om, hvad der virker for at få den enkelte borger i job. Denne tilgang afspejles også i den tilbudsvifte rettet mod unge, som fremlægges politisk senere på året.

I Norge så vi i både på Kuben og hos NAV, at både forældre, vejledere, miljøarbejdere og andre, vejleder de unge mod de områder der mangler arbejdskraft samtidig med en vurdering af den enkelte unges profil. Derved bliver realitetstjek af muligheden for at få job og den unges individuelle kompetencer og drømme, en væsentlig del af det at arbejde mod effekter – også i den sammenhæng med kreative miljøer for udsatte unge, som var en del af inspirationen fra Oslo.

Der er i Ballerup Kommune, såvel som nationalt, en interesse i at anvende de redskaber og indsatser, der giver mest effekt retur – denne tilgang afspejles også i tilbudsviften rettet mod den sammenhængende ungeindsats.

Det gælder både i forhold til den allerede omtalte tilbudsvifte under den sammenhængende ungeindsats, ligesom projektet Klar til Match i Center for Arbejdsmarked sætter et fokus på, hvilken tilgang til jobrådgivning og det interne samarbejde, der skaber mest effekt, set udefra.

Her vil vi administrativt have et særligt fokus på, hvordan virksomhedskonsulenter og virksomhederne i kommunen kan skabe fora, hvor eksempelvis virksomheders sociale ansvar bliver en løftestang til at sikre flere åbninger til ansættelser (i alle afskygninger) eller praktikker.

- **Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget og de øvrige fagudvalg vil løbende få fremlagt sager, der følger op på den kommunale ungeindsats, tilbudsviften og effekter af disse**

Konkrete projekter og tiltag

I løbet af studieturen blev vi samtidig præsenteret for en række projekter, tiltag og metoder, som alle sigter på at møde de unge der, hvor de unge kan blive en succes.

Som tendenser på en ny tilgang til (unge) borgere så vi, at man i Norge:

- lader de udsatte unge selv deltage i Peer-to-Peer forløb ude på skolerne/uddannelsessektoren, hvor de unge støtter andre unge, sådan at unge både kan dele erfaringer, modvirke isolation gennem disse fællesskaber og se en egen-værdi, fordi den unge har noget af give til andre unge.
- begynder både kriminalitetsforebyggelse og beskæftigelsesarbejdet for dømte, der hvor den unge er: i fængsler, med fokus på en fremtid uden kriminalitet, eller ude på gaden, hvor det er lettere at få en dialog med den unge om det gode og dårlige, der rører sig i den unges liv.
- i Gammel Oslo, der socioøkonomisk minder om Ballerup, møder den unge i et trappe-forløb, der begynder på få dage om ugen og trappes op. Den unge støttes, eksempelvis ved at hente den unge hjemme, og kan arbejde i selvstændige virksomheder, der ansætter de unge og betaler for de timer som de arbejder.
- tilbyder de mest udsatte unge forløb med fokus på mestring og mestringsstro. Her mødes de unge, hvor de er, som hele mennesker, der skal være et bedre sted om 5 år.
- forsøger at hjælpe unge tættere på arbejdsmarkedet, konkrete jobfunktioner, samt en oplevelse af værdi, ved at hjælpe den unge ind i sommerjobs.

Endelig er det værd at bemærke, at både NAV og Oslo Kommune var opmærksomme på, hvordan nogle problemer i sig selv kan stå i vejen for at den unge får og fastholder job eller uddannelse

- I NAV overvejedes det at løfte familieperspektivet, sådan at uro ift. forældre eller egne børn ikke er den udløsende faktor, når den unge reagerer, enten ved at blive aggressiv eller passiv.
- I Oslo kunne vi se et spirende fokus på kultur- og fritidstilbud som en vej til at udvikle nye, kriminalitetsforbyggende indsatser, der virker ved at give den unge andre sociale cirkler at komme ind i.

Også i Ballerup Kommune søger og afprøver vi løbende nye tilgange, tilbud og indsatser, både internt og som køb hos vores leverandører.

Et særligt fokus, internt i kommunen i forbindelse med den sammenhængende ungeindsats, har været at arbejde sammen om at forhindre frafald, som parallel til

princippet i Oslo om ikke at smide elever ud – i Ballerup Kommune er fokus udvidet til at medtænke frafald og omvalg.

Parallelt til arbejdet med sommerjobs i Oslo, arbejder vi i Ballerup Kommune på et lommepengeprojekt, i samarbejde med boligselskaber og virksomheder.

Vi arbejder videre på at implementere peer-forløb i kommunen, også fordi forskning umiddelbart har vist gode resultater for og med andre målgrupper.

På samme måde arbejder Ballerup Kommunes "Den lille Enhed" allerede på gaden blandt de kriminalitetstruede unge, fordi alle erfaringer har vist at denne mødeform dels giver en bedre relation mellem borger og sagsbehandler, dels har en større effekt, særligt målt på afgang til job.

- ***Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget og Børne og Skoleudvalget vil på junimødet få fremlagt en sag med et forslag til en rapporteringsmodel for ovennævnte lommepengeprojekt.***

Strukturelle emner, der kan løftes til regionalt eller nationalt niveau

Der er en række forskelle på den norske samfundsstruktur og den danske. Ansvar for uddannelsessystemet og for vejledning og understøttelse af unge er anderledes placeret i Norge end i Danmark.

Følgende strukturelle overvejelser kan eventuelt bringes op i regionale og nationale fora:

- I Norge gennemfører alle grundskolen, man kan ikke dumpe – dette udløser ret til videregående skole
- Norske unge har ret til at komme på en af tre ønskede uddannelser inden for videregående skoler
- Den videregående skole er berammet til 3 år (inkl. skole og praktik), men den unge kan være så længe om at gennemføre skolen, som nødvendigt. Gennemførelsesprocenten efter 5 år er 55% og efter 10 år 70%. 95% af de unge der består, går enten i arbejde eller videre på højere uddannelse
- Den økonomiske understøttelse til uddannelsen sker i form af lån, som eftergives når uddannelsen er gennemført.

Kommende sager med relevans for den kommunale ungeindsats

Udvalgsmøder i juni

- Status på økonomi i FGU
- Tilbudsvifte i forhold til ungegruppens behov og omfang

Temadrøftelse i juni

- Erfaringer fra Norge. Oplæg med pointerne fra turen med fokus på de elementer, der flugter ind i spørgsmålene:
 - Hvordan kan vi styrke vores ungevejledning og fastholde den hurtige vejledningsindsats med UU, skolevejledere og jobcentermedarbejdere ude på skolerne?
 - Hvordan kan kommunen og ungdomsuddannelser samarbejde om at reducere de unges frafald og omvalg gennem støtte til bedre valg, til studie gennemførelse og gennem udvikling af fleksible uddannelsesforløb?
- Præsentation af analyse af tilbudsvifte, som grundlag for drøftelse af bl.a. spørgsmålet:
 - Hvordan kan Ballerup Kommune som én enhed, der hjælper unge mennesker, udvikle en tilbudsvifte, der matcher den unges behov for støtte til at finde og fuldføre uddannelser (eller komme i job)?
- Tids- og procesplan for hvornår de politiske udvalg involveres i det videre arbejde.

Udvalgsmøde i oktober

- Status på økonomi i FGU

Udvalgsmøder i 2020

- Status på økonomi i FGU
- Status for den samlede ungeindsats